

Planmer bestemmingsplannen Nijensleek,
Lhee, Eemster en Geeuwenbrug
Oplegnotitie bij Planmer
bestemmingsplan Buitengebied
Westerveld

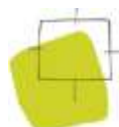


BügelHajema

Plek voor ideeën

**Planmer bestemmingsplannen Nijensleek,
Lhee, Eemster en Geeuwenbrug
Oplegnotitie bij Planmer
bestemmingsplan Buitengebied
Westerveld**

4 februari 2016
Projectnummer 268.00.11.33.00



Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel m.e.r	6
1.3	M.e.r. -(beoordelings)plichtige activiteiten	7
1.4	Aanpak PlanMER	8
1.5	De referentiesituatie, het voornemen en alternatieven	9
2	Koppeling PlanMER bestemmingsplan Buitengebied Westerveld	15
3	Huidige situatie	17
3.1	Ligging	17
3.2	Landbouw	17
3.3	Natuur	18
4	Effectbeoordeling	19
4.1	Bodem	19
4.2	Water	20
4.3	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	20
4.4	Natuur	21
4.5	Verkeer en geluid	22
4.6	Lucht en fijn stof	23
4.7	Geur	23
4.8	Gezondheid	23
5	Passende beoordeling	25
6	Samenvatting	31
6.1	Aanleiding	31
6.2	Referentiesituatie	32
6.3	Het voorkeursalternatief	32
6.4	Effectbeoordeling	32
6.5	Passende beoordeling	35

Bijlagen

Inleiding



1.1

Aanleiding

De gemeente Westerveld is voornemens een nieuw bestemmingsplan vast te stellen voor de kern Nijensleek en een bestemmingsplan voor de kernen, Lhee, Eemster en Geeuwenbrug (Nijensleek en L.E.G.)

De gemeente heeft in juli 2012 een bestemmingsplan vastgesteld voor het buitengebied. Na de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied (5 juli 2012) is gebleken dat enkele ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan aangebrachte wijzigingen niet correct waren verwerkt. In 2013 is daarom een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied opgesteld, terwijl dit bestemmingsplan zelf nog onder de rechter was. Dit 'Reparatieplan 2013' is vastgesteld op 2 juli 2013. Dit reparatieplan is destijds tijdens de beroepsprocedure van het bestemmingsplan Buitengebied opgesteld en heeft daarna 'meegelift' in de beroepsprocedure. Omdat de ABRvS onder meer van mening was dat met beide bestemmingsplannen naast elkaar onduidelijkheid bestond over de vraag welke bestemmingen golden voor de desbetreffende gronden, is het 'Reparatieplan 2013' in zijn geheel vernietigd.

Voor de agrarische gronden is nu een nieuw voorontwerp bestemmingsplan opgesteld: Bestemmingsplan Buitengebied Agrarische gronden, Rho 2015. Ten aanzien van de agrarische sector en overige bedrijfsmatige ontwikkelingen sluiten de bestemmingsplannen Nijensleek en Lhee, Eemster en Geeuwenbrug aan bij dit nieuwe voorontwerp bestemmingsplan Agrarische gronden Westerveld. Voor het oude bestemmingsplan buitengebied is een PlanMER opgesteld (Grontmij, 2011). Voor het nieuwe voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Agrarische gronden is deze Planmer geactualiseerd: 'Buitengebied Westerveld, onderdeel agrarische gronden' aanvulling op het milieueffectrapport, Rho, 24-07-15. Tevens is in het kader van deze aanpassing een nieuwe Passende beoordeling opgesteld: Passende beoordeling Agrarisch buitengebied, Rho, 24-07-15.

Het nieuwe voorontwerp voor het buitengebied is in hoofdzaak gebaseerd op de conclusie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State dat de in het oude bestemmingsplan opgenomen planregeling met betrekking tot de speciale bescherming van Natura 2000-gebied tegen stikstofdepositie, juridisch niet houdbaar is en daarom niet kan dienen tot de beoogde bescherming, als gebruik wordt gemaakt van de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt voor de veehouderij.

De bestemmingsplannen voor Nijensleek en het bedrijventerrein Moersberger Erven zijn sterk verouderd. Daarom is een nieuw bestemmingsplan opgesteld. In verband met uitbreiding van camping De Moesberg werd in 2009 een partiële herziening van het bestemmingsplan Nijensleek vastgesteld. Deze partiële herziening is in het nieuwe bestemmingsplan Nijensleek verwerkt. Ook de bestemmingsplannen van Lhee, Eemster en Geeuwenbrug zijn sterk verouderd.

De bestemmingsplannen (Nijensleek en L.E.G.) bevatten verder mogelijkheden op het gebied van schaalvergroting in de landbouw, vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen en uitbreidingsmogelijkheden van niet-agrarische bedrijven en recreatie. Hiermee kunnen beide bestemmingsplannen het kader gaan vormen voor mogelijke m.e.r.-(beoordeling)-plichtige activiteiten. Daarmee is het noodzakelijk om een plan-m.e.r. uit te voeren.

De beleidsdoelstellingen van beide plannen (het planvoornemen) zijn in relatie tot het opstellen van het voorontwerp “Bestemmingsplan Buitengebied Agrarische gronden, 2015” vrijwel gelijk. De gewenste regeling in het bestemmingsplan Buitengebied Agrarische gronden is ten aanzien van de agrarische sector grotendeels identiek met het plan voor de onderhavige kernen.

Een m.e.r. is verplicht voor:

- Plannen op het terrein van landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme, ruimtelijke ordening en grondgebruik, waarin activiteiten worden aangewezen of overwogen, die zijn opgenomen in de bijlage van het Besluit m.e.r.
- Plannen waarvoor een passende beoordeling is vereist op grond van de Natuurbeschermingswet.
Daarbij dient het in beide gevallen wel te gaan om een wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plan. De bestemmingsplannen N/LEG zijn wettelijk voorgeschreven plannen.

1.2

Doel m.e.r

De m.e.r. is bedoeld om bij de voorbereiding van een bestemmingsplan de verwachte milieueffecten die van belang zijn voor de besluitvorming in beeld te brengen. De plan-m.e.r. is gekoppeld aan het bestemmingsplan dat kaderstellend is voor eventuele concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen. Dit kan betekenen dat in eerste instantie voor dit bestemmingsplan een planMER dient te worden opgesteld en dat in een later stadium uit dat bestemmingsplan voortvloeiende activiteiten/projecten alsnog project-m.e.r.-(beoordeling)plichtig zijn waaraan besluiten zijn gekoppeld, zoals vergunningen.

Het bevoegd gezag en de initiatiefnemer

De gemeenteraad van de gemeente Westerveld vormt zowel de initiatiefnemer als het bevoegd gezag.

1.3

M.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten

Zoals genoemd, zullen de onderhavige bestemmingsplannen qua regelingen aansluiten bij het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Agrarische gronden. De gemeente neemt in het bestemmingsplan de mogelijkheid op dat agrarische bedrijven bij recht een bouwvlak van 1,5 ha krijgen toegewezen, met een maximale bebouwingsoppervlakte van 7.500 m² in de bestemming "Agrarisch 2" en 10.000 m² in de bestemming "Agrarisch 1". Dit sluit aan op de aangepaste regeling in het buitengebied: Hier wordt nu voorgesteld onderscheid te maken tussen agrarische bedrijven in de bestemming Agrarisch 1 en bedrijven in de bestemming Agrarisch 2. In "Agrarisch 1" is de maximale bebouwde oppervlakte in het bestemmingsplan buitengebied 10.000 m². In "Agrarisch 2" is dit 7.500 m². Daarbij is het voor alle bedrijven mogelijk om middels een wijzigingsbevoegdheid het bouwvlak te vergroten naar 2 ha, maar de maximale oppervlakte voor bebouwing blijft op 7.500 m² in Agrarisch 2 dan wel 10.000 m² in Agrarisch 1.

VEEHOUDERIJ

In het Besluit m.e.r. 1994 is ten aanzien van veehouderij het volgende opgenomen.

Tabel 1. Drempelwaarden Besluit m.e.r. veehouderij

Activiteit	Voorwaarden lijst C	Voorwaarden lijst D
De oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens		
Plaatsen voor mesthoenders	> 85.000	> 40.000
Plaatsen voor hennen	> 60.000	> 40.000
Plaatsen voor mestvarkens	> 3.000	> 2.000
Plaatsen voor zeugen	> 900	> 750
Plaatsen voor gespeende biggen		> 2.700
Plaatsen voor pelsdieren		> 5.000
Plaatsen voor voedsters (konijnen)		> 1.000
Plaatsen voor vlees en opfokkonijnen		> 6.000
Plaatsen voor melk- kalf- zoogkoeien		> 200
Plaatsen voor vrouwelijk jongvee < 2 jaar		> 340
Plaatsen voor melk, kalf en zoogkoeien >2jr		> 340
Plaatsen voor vleesrunderen		> 1.200
Plaatsen voor schapen of geiten		> 2.000
Plaatsen voor paarden of pony's (exclusief opfokdieren < 3 jaar		> 100
Plaatsen voor struisvogels		> 1.000

De mogelijkheden voor bijvoorbeeld het houden van melkvee bij bebouwingsoppervlaktes van 7.500 dan wel 10.000 m² kunnen natuurlijk ten aanzien van het aantal koeien per bedrijf sterk variëren. Op basis van cijfers van het CBS wordt ongeveer het maximum aantal koeien op 7.500 m² op 105 gesteld. Voor 10.000 m² is dit 140. Als oppervlakte norm wordt dan 70 m² per dier gehanteerd, dit is inclusief overige bebouwing dat binnen het bouwvlak is gelegen. In de praktijk blijkt dat het aantal stuks vee, afhankelijk van het stalsysteem, aanmerkelijk hoger kan uitvallen. Dit betekent dat de MER-drempel kan worden overschreden. Gemiddeld staloppervlak wat voor paarden wordt gehanteerd is ongeveer 16 m². Hiermee kan bijvoorbeeld op een bouwvlak van 7.500 m² de norm van 100 paarden of pony's overschreden worden. Op grond van de gewenste uitbreidingsmogelijkheden geldt voor de bestemmingsplannen tenminste een MER-beoordelingsplicht.

RECREATIE

Op Camping de Moesberg kan het aantal recreatiewoningen worden vergroot tot maximaal 10. Het aantal standplaatsen voor kampeermiddelen is niet gelimiteerd in het bestemmingsplan en kan derhalve worden vergroot. Voor de terreinen in Lhee ('Zonnetij' en 'De Olde Barg'n') kan het aantal standplaatsen eveneens worden vergroot. Voor 'De Moesberg' werd recent ten behoeve van uitbreiding een afzonderlijk bestemmingsplan vastgesteld. Nu valt het onder het Bestemmingsplan Nijensleek. In Geeuwenbrug en Eemster bevinden zich geen recreatieterreinen.

Het aantal recreatiewoningen is op de verbeelding vastgelegd. Dit zijn al aanwezige recreatiewoningen en in beperkte mate recreatiewoningen die planologisch mogelijk waren op basis van huidige bestemmingsplannen maar die nog niet gerealiseerd zijn. Dit betreft hooguit een uitbreiding van slechts enkele recreatiewoningen. Ook mogen de centrale voorzieningen in beperkte mate worden uitgebreid. Tot slot bieden de bestemmingsplannen mogelijkheden voor het kleinschalig kamperen op agrarische bedrijven. Intensivering van de recreatie en een daarmee gepaard gaande toename van de recreatiedruk is daarmee beperkt maar zal in deze oplegnotitie wel worden behandeld.

1.4

Aanpak PlanMER

Omdat de bestemmingsplannen Nijensleek en L.E.G. aansluiten bij het voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied Agrarische Gronden en voor dat bestemmingsplan recentelijk reeds een PlanMER, inclusief actualisatie is opgesteld, is de PlanMER voor de onderhavige bestemmingsplannen opgesteld in de vorm van een oplegnotitie bij de PlanMER Bestemmingsplan Buitengebied (Grontmij, 2011), alsmede de actualisatie 'Buitengebied Westerveld, onderdeel agrarische gronden' aanvulling op het milieueffectrapport, Rho, 24-07-15. De beschrijving van de huidige situatie en het beleid is reeds in die Planmer weergegeven.

Daar waar nodig, wordt in deze oplegnotitie een korte aanvullende kwalitatieve effectbeschrijving gegeven van agrarische en recreatie-activiteiten op de aspecten bodem, water, landschap en cultuurhistorie, natuur, geluid, lucht, geur en gezondheid. In veel gevallen zullen de effecten vergelijkbaar zijn met de Planmer Buitengebied en de genoemde actualisatie. In die gevallen wordt volstaan met een korte samenvatting van deze effecten met, indien nodig, een verwijzing naar het planMER Buitengebied.

Tevens is een op maat toegesneden passende beoordeling opgenomen, waarbij rekening is gehouden met de uitspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan voor het buitengebied (ABRVs, 6 augustus 2014.) in hoofdstuk 5.

1.5

De referentiesituatie, het voornemen en alternatieven

Referentiesituatie

Hierbinnen wordt meestal nader onderscheid worden gemaakt in:

a. De huidige situatie

Hierbij gaat het om de feitelijke situatie. Deze is zo goed mogelijk beschreven in bijlage 1. Omdat de feitelijke situatie niet exact bekend is, is gewerkt met de vergunde situatie. Uit gegevens van de gemeente is echter gebleken dat er vrijwel geen ruimte zit tussen de vergunde situatie en de feitelijke situatie. Er wordt daarom aangenomen dat de vergunde en feitelijke situatie identiek zijn. De gegevens zijn afkomstig uit het inrichtingenbestand Wet Milieu- beheer. Deze gegevens zijn actueel. De kans dat deze gegevens afwijken van de feitelijke situatie is dus zeer gering.

b. Autonome ontwikkeling

Dit alternatief neemt als basis de autonome ontwikkeling van de veehouderij. Hierbij wordt uitgegaan van de vergunde situatie en van activiteiten waarover al een besluit is genomen. Hierbij worden generieke beleidsontwikkelingen betrokken zoals het besluit huisvesting, het PAS, et cetera. De PAS is echter niet bedoeld voor bestemmingsplannen maar voor individuele projecten. Individuele projecten moeten passen binnen de beleidskaders van het PAS en het bestemmingsplan. De individuele uitbreidingen van veehouderijen voor zover deze uitvoerbaar zijn binnen de PAS- regeling, worden dus niet beschouwd als autonome ontwikkeling. Verder voldoen alle bedrijven aan het besluit huisvesting. In deze oplegnotitie wordt daarom de autonome ontwikkeling gelijkgesteld aan de huidige situatie, c.q. de vergunde situatie. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan het advies van de Commissie voor de m.e.r. (december 2011). De autonome ontwikkelingen worden op deze wijze meer nauwkeurig in beeld gebracht.

Het voornemen

In eerste instantie is voor het bestemmingsplan buitengebied het voornemen onderzocht. Voor de duidelijkheid: dit is dus niet de uiteindelijke regeling zoals die in het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied agrarische gronden en de bestemmingplannen Nijensleek en L.E.G is opgenomen. De uiteindelijke regelingen zijn hieronder in het alternatief beschreven. Concreet ging het in het voornemen om de effecten op het milieu als de mogelijkheden in het nieuwe bestemmingsplan maximaal worden benut. Dit betekent dus ook de uitbreidingsmogelijkheden die gegeven worden door middel van afwijkings- of wijzigingsmogelijkheden in het bestemmingsplan.

Het voornemen bestaat uit de mogelijkheid opgenomen dat agrarische bedrijven bij recht een bouwvlak van 1,5 ha krijgen toegewezen, met een gezamenlijke oppervlakte aan bedrijfsgebouwen van ten hoogste 10.000 m², ongeacht de ligging in Agrarisch 1 of Agrarisch 2. Daarbij is het voor alle bedrijven mogelijk om middels een wijzigingsbevoegdheid het bouwvlak te vergroten tot ten hoogste 2 ha. De gezamenlijke oppervlakte voor bedrijfsgebouwen blijft echter ten hoogste 10.000 m². De agrarische bedrijfskavel kan via afwijking worden verruimd tot ten hoogste 3 ha, waarmee er meer ruimte is om het bouwblok van ten hoogste 2 ha landschappelijk goed in te passen en om mest- en voeropslag beter in te passen. Alle bebouwing dient dus binnen het bouwvlak van 2 ha te worden gerealiseerd en alle mest- en voeropslag dient ook bij voorkeur binnen het bouwvlak te worden gerealiseerd, maar dient in elk geval binnen de bedrijfskavel van 3 ha te worden gesitueerd. Bij voorkeur dient ook de noodzakelijke landschappelijke voorzieningen (erfplantingen) op de agrarische bedrijfskavel te worden gesitueerd. De maximaal toegestane oppervlakte voor bedrijfsgebouwen blijft ook in deze situatie maximaal 10.000 m².

Van deze afwijkingsmogelijkheid wordt slechts gebruik gemaakt als een goede landschappelijke inpassing plaats vindt, waarbij het gemeentelijk Beeldkwaliteitsplan als toetsingskader geldt. Met deze voorwaarde wordt tevens rekening gehouden met het provinciaal beleid (Omgevingsvisie en Omgevingsverordening) ten aanzien van de maximale oppervlakte van agrarische bouwvlakken. In de bestemmingsplannen 'Nijensleek' en 'Lhee, Eemster, Geeuwenbrug' gaat het om 14 grondgebonden agrarische bedrijven. Binnen deze plangebieden komen geen intensieve veehouderijen voor.

Alternatieven

Op 6 augustus 2014 heeft de Raad van State uitspraak gedaan over het bestemmingsplan buitengebied. Uit deze uitspraak blijkt dat de regelingen in het bestemmingsplan buitengebied op grond waarvan toename van ammoniakemissie mogelijk zou zijn, zich niet verdragen met de Natuurbeschermingswet. Het voornemen leidt tot onacceptabele negatieve effecten op de natuur en de Natura 2000 gebieden. Ook voor de bestemmingsplannen Nijensleek en Lhee, Eemster, Geeuwenbrug zou een dergelijk voornemen tot onacceptabele negatieve effecten kunnen leiden.

De gemeente heeft daarom onderzocht op welke wijze de gewenste ontwikkelingsruimte voor agrarische bedrijven dan wel planologisch kan worden geregeld. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het formuleren van een voorkeursalternatief. Een bijzonder onderdeel van het voorstel om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen betreft de 'stikstofregeling' waarmee de uitstoot van ammoniak door veehouderijen wordt beperkt. Met deze regeling wordt beoogd te voldoen aan de in juridisch opzicht moeilijke eis in de Natuurbeschermingswet, dat bij de vaststelling van het plan met zekerheid moet vast staan dat het plan geen verslechtering tot gevolg kan hebben voor de goede instandhouding van Natura 2000 gebieden. De regeling in het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied agrarische gronden is aangepast omdat per 1 juli 2015 de regeling 'Programmatische Aanpak Stikstof'(PAS) in werking is getreden. Deze regelingen zijn op identieke wijze overgenomen in de bestemmingsplannen voor Nijensleek, en Lhee, Eemster, Geeuwenbrug. Een nadere toelichting op deze regeling is te vinden in bijlage 2.

De PAS is er op gericht om het verlenen van vergunningen op grond van de Nbw 1998 weer mogelijk te maken. Het verlenen van dergelijke vergunningen voor ontwikkelingen waarbij stikstofemissie plaatsvindt, was in de omgeving van Natura 2000-gebieden nu vaak niet meer mogelijk omdat er in deze gebieden vaak al sprake is van een overschrijding van de maximaal toelaatbare stikstofdepositie op kwetsbare vegetaties (de zogeheten kritische depositiewaarde).

De PAS regeling komt in het kort op het volgende neer: Alle Natura 2000 gebieden krijgen een bepaalde vaste stikstofdepositie-ruimte. Provincies mogen gedurende een looptijd van 6 jaar deze ruimte verdelen onder de bedrijven. Omdat gedurende de looptijd van het PAS er tegelijkertijd herstelmaatregelen doorgevoerd gaan worden in de Natura 2000 gebieden worden significant negatieve effecten ten gevolge van het verdelen van de stikstofdepositie-ruimte, voorkomen.

In het kort komt het voorkeursalternatief voor de bestemmingsplannen Nijensleek en L.E.G. op het volgende neer:

1. De maximale oppervlakte van agrarische bedrijven wordt gelijk gesteld aan de regeling in het bestemmingsplan buitengebied. Op het bouwvlak van een agrarisch bedrijf gelegen in Agrarisch 1 mag ten hoogste 10.000 m² aan agrarische gebouwen worden gerealiseerd. Dit geldt voor zowel grondgebonden bedrijven als intensieve veehouderijen. Hiermee wordt geborgd dat bedrijven niet verder kunnen uitbreiden dan voor volwaardige gezinsbedrijven noodzakelijk is (voorkomen ontwikkeling megabedrijven met grote effecten op natuur en landschap). De landschappelijke inpassing moet plaats vinden volgens het beeldkwaliteitsplan. De regeling met betrekking tot de maximale gevellengte van agrarische gebouwen is ook in deze bestemmingsplannen overgenomen. Op het bouwvlak van een agrarisch bedrijf gelegen in Agrarisch 2 mag ten hoogste 7.500 m² aan agrarische gebouwen worden gerealiseerd.

2. De bestaande (en vergunde) ammoniakemissie van veehouderijen mag bij recht niet toenemen. De Raad van State heeft op 6 augustus 2014 uitspraak gedaan over het bestemmingsplan buitengebied. Ten aanzien van de mogelijkheden in het bestemmingsplan buitengebied tot uitbreiding van de ammoniakemissie van veehouderijen, heeft de Raad van State beslist dat de planregeling in strijd is met de Natuurbeschermingswet. Deze uitspraak heeft tot gevolg dat ervoor gekozen is in de bestemmingsplannen Nijensleek en L.E.G. bij recht geen toename van de ammoniakemissie mogelijk te maken. Het bestemmingsplan laat hiermee geen uitbreiding van de veestapel toe, tenzij de stalruimte wordt aangepast waardoor de bestaande totale ammoniakemissie van het bedrijf niet toeneemt (interne saldering). Dit houdt ook in dat geen omgevingsvergunning voor het bouwen van stalruimte wordt verleend, tenzij het gebruik van deze stalruimte bij interne saldering niet gepaard gaat met een toename van de ammoniakemissie van het agrarisch bedrijf (zie ook bijlage 2).
3. In de planregels is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen die slechts mag worden toegepast als vooraf door het bevoegde gezag als bedoeld in de Natuurbeschermingswet (meestal gedeputeerde staten van Drenthe) een rechtsoordeel over de voorgenomen uitbreiding is gegeven, waaruit blijkt dat de uitbreiding niet strijdig is met de Natuurbeschermingswet. Deze regeling maakt het mogelijk om bij de toepassing van het bestemmingsplan aan te sluiten bij ontwikkelingsruimte die in het kader van de Natuurbeschermingswet, al dan niet met toepassing van de regeling 'Programmatische Aanpak Stikstof', wordt toegekend. De regeling wordt uitvoeriger toegelicht in bijlage 2.
4. In de onderhavige bestemmingsplannen Nijensleek en L.E.G. bieden beperkt ruimte voor verblijfsrecreatie: het kamperen bij de boer en een beperkte uitbreiding van het kampeerterrein de Moesberg bij Nijensleek.
5. De nieuwvestigingsmogelijkheden (via wijzigingsbevoegdheid) voor agrarische bedrijven en kampeerterreinen uit het bestemmingsplan buitengebied worden niet overgenomen in deze bestemmingsplannen. Negatieve effecten ten gevolge van nieuwvestigingen zijn dus niet aan de orde.

Functiewijziging naar wonen en niet agrarische bedrijvigheid in voormalige agrarische gebouwen

In relatie met het proces van schaalvergroting, de terugloop van het aantal agrarische bedrijven en ten behoeve van het behoud van cultuurhistorische waarden, is het belangrijk dat voor vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen alternatieve functies worden gevonden. Vandaar dat de functies voor alle agrarische bedrijven via een wijzigingsbevoegdheid kunnen worden gewijzigd in:

- wonen (maximaal drie wooneenheden per agrarisch bedrijf) en beperkt tot het hoofdgebouw;
- sociale, culturele, medische, maatschappelijke en educatieve functies in combinatie met wonen;
- niet-agrarische bedrijven, voor zover genoemd in de bij de regels behorende Staat van bedrijven in combinatie met wonen.

Aan deze wijzigingsbevoegdheid is een aantal voorwaarden verbonden waarmee negatieve gevolgen voor bijvoorbeeld landschap en omwonenden (waaronder ook bestaande agrarische bedrijven) worden voorkomen.

In de bestemmingsplannen is onder voorwaarden de mogelijkheid opgenomen om in woonboerderijen een kleinschalige bedrijvigheid aan de woonfunctie toe te voegen. Hiermee wordt gestimuleerd dat karakteristieke boerderijen worden gerestaureerd en in stand worden gehouden en dat beeldverstorende bijgebouwen worden gesloopt en/of worden vervangen. De voorwaarden zijn erop gericht dat de effecten op natuur, landschap en milieu ten opzichte van de bestaande situatie positief of tenminste neutraal zijn.

Op basis van de bestemmingsregeling kan het aantal woningen toenemen in het plangebied. In vrijwel alle gevallen zal hiermee de agrarische functie vervallen. De realisatie van een woning is een activiteit die op de D-lijst van het besluit m.e.r. voorkomt. Het oprichten van een woning is meestal gekoppeld aan het beëindigen van de agrarische activiteit. De effecten van het beëindigen van een agrarisch bedrijf zijn ten aanzien van de effecten op natuur, landschap en andere milieuaspecten altijd positiever dan het oprichten van één tot drie woningen.

Functiewijziging naar wonen zal derhalve niet in de effectbeoordeling worden betrokken. Hetzelfde kan worden gezegd bij functiewijziging van een agrarisch bedrijf naar een bedrijf categorie 1 en 2. In zekere zin zijn de emissies van geluid, licht en vervuilende stoffen afkomstig van agrarische bedrijven hoger of vergelijkbaar met bedrijven uit categorie 1 en 2. Het valt dus niet te verwachten dat deze ontwikkelingen wezenlijke effecten op het milieu zullen genereren. Ze worden daarom niet in de effectbeoordeling betrokken.

Tevens is onder voorwaarden het oprichten van een kleinschalig kampeerbedrijf bij een agrarisch bedrijf mogelijk. In theorie kan uitbreiding van verblijfsrecreatie negatieve effecten veroorzaken op natuur. Dit aspect zal daarom in de oplegnotitie worden meegenomen.

K o p p e l i n g P l a n M E R b e s t e m m i n g s p l a n B u i t e n g e b i e d W e s t e r v e l d

De gemeente Westerveld heeft voor het gehele buitengebied van de gemeente een bestemmingsplan Buitengebied vastgesteld (juli 2012). Voor dit bestemmingsplan is zoals in de inleiding reeds is vermeld een Planmer opgesteld (Grontmij 2011). Voor de agrarische gronden is een nieuw voorontwerp bestemmingsplan opgesteld: Bestemmingsplan Buitengebied Agrarische gronden, Rho 2015. Ten aanzien van de regelingen voor de agrarische sector en overige bedrijfsmatige ontwikkelingen sluiten de bestemmingsplannen Nijensleek en Lhee, Eemster en Geeuwenbrug aan bij dit nieuwe voorontwerp bestemmingsplan Agrarische gronden Westerveld. Voor het nieuwe voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Agrarische gronden is de Planmer (Grontmij,2011) geactualiseerd: 'Buitengebied Westerveld, onderdeel agrarische gronden' aanvulling op het milieueffectrapport, Rho, 24-07-15.

In de PlanMER, inclusief actualisatie, is ingegaan op drie activiteiten:

- Agrarische bedrijvigheid;
- Kampeerterreinen;
- Natuurontwikkeling.

In de PlanMER, inclusief actualisatie, zijn de alternatieven beoordeeld op hun milieueffecten. Daarbij zijn de volgende milieuthema's behandeld:

- Natuur;
- Landschap en cultuurhistorie;
- Archeologie;
- Water;
- Woon- en leefmilieu (verkeer, geluid, lucht, geur en gezondheid);
- Bodem;
- Energie.

De effecten zijn beoordeeld met de volgende een 7-puntsschaal:

- ++ zeer positief effect
- + positief effect
- 0/+ beperkt positief effect
- 0 geen positief en geen negatief effect
- 0/- beperkt negatief effect
- negatief effect
- zeer negatief effect

Nijensleek, Lhee, Eemster en Geeuwenbrug zijn kleine kernen die qua functies en verschijningsvormen vergelijkbaar zijn met de vele kernen die in het bestemmingsplan buitengebied van Westerveld zijn meegenomen. Verwacht wordt dan ook dat de bestemmingsplannen voor deze kernen qua milieueffecten geen afwijkingen vertonen ten opzichte van de reeds beschreven milieueffecten ten gevolge van het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied agrarische gronden, 2015 en (PlanMER Bestemmingsplan Buitengebied Westerveld, Grontmij 2011, en de actualisatie: 'Buitengebied Westerveld, onderdeel agrarische gronden' aanvulling op het milieueffectrapport, Rho, 24-07-15). Natuurontwikkeling is een ontwikkeling die niet of nauwelijks in de bestemmingsplannen N/LEG speelt. Wel is plaatselijk en op kleine schaal de aanleg van bos mogelijk. Dit aspect wordt in de oplegnotitie vanwege de schaal en de doorgaans positieve effecten op het milieu niet beoordeeld. In deze oplegnotitie worden de effecten kort samengevat. Daar waar effecten afwijken van de PlanMER, inclusief actualisatie voor het buitengebied, worden deze iets uitvoeriger beschreven.

Huidige situatie

3

In de PlanMER voor het buitengebied en in de toelichting van de bestemmingsplannen N/LEG wordt de huidige situatie voor de in hoofdstuk 2 genoemde aspecten voldoende beschreven. Volstaan wordt daarom met een korte beschrijving van de ligging van de kernen en een korte relevante aanvulling op het aspect natuur.



Links: Van boven naar onder de kernen Geeuwenbrug, Eemster en Lhee. Rechts de kern Nijensleek

3.1

Ligging

Het dorp Lhee ligt een paar kilometer ten zuidoosten van Dwingeloo, op het Drents Plateau. Ten noorden van het dorp loopt de Dwingelerstroom, een beek die het Drents Plateau van oost naar west doorsnijdt. Eemster ligt noordelijk van Dwingeloo. Evenals Lhee maakt Eemster deel uit van het esdorpenlandschap op het Drents Plateau. Geeuwenbrug is gelegen tussen Dieverbrug en Hoogersmilde. Het dorp ligt aan de oostkant van de Drentsche Hoofdvaart, tussen de Veenesluis in het noorden en de Haarsluis in het zuiden. De kern Nijensleek ligt ten zuidwesten van Vledder en ten noordoosten van Steenwijk.

3.2

Landbouw

In vergelijking met het buitengebied van Westerveld is de landbouwkundige bedrijvigheid minimaal te noemen. De woonfunctie domineert. In Geeuwenbrug bevindt zich een bouwbedrijf en een houtzagerij. In beide kernen Lhee en Eemster bevinden zich drie agrarische bedrijven. In Nijensleek bevinden zich 8 agrarische bedrijven. In onderstaande tabel is de veebezetting per kern weergegeven voor de belangrijkste diergroepen.

	Melkvee	Jongvee	Geiten	Vleesvee	Totaal
Nijensleek	568	482	240	0	1290
Lhee	159	103	0	35	297
Eemster	180	140	0	128	745
Geeuwenbrug	0	0	0	0	0

3.3

Natuur

Het onderdeel natuur is in de planMER Buitengebied beschreven. Specifiek voor de betreffende kernen kan nog het volgende worden opgemerkt. Voor alle kernen geldt dat met name oudere woonhuizen en agrarische bebouwing verblijfplaatsen kan bevatten voor zowel vleermuizen als huismus. Beide typen verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd.

Het plangebied van Nijensleek bestaat hoofdzakelijk uit een bebouwingslint. De natuurwaarden zijn laag. Streng beschermde soorten kunnen hoofdzakelijk worden aangetroffen in de vorm van broedvogels en vleermuizen. In de tuinen en erven kunnen licht beschermde soorten muizen en amfibieën aangetroffen worden.

Het plangebied van Lhee ligt tegen het Natura 2000-gebied Dwingelderveld aan. In het kleinschalige agrarische gebied van Lhee komen veel broedvogels voor waaronder kerkuil en steenuil en kleine zoogdieren waaronder veel soorten vleermuizen. Vanuit het natuurgebied Dwingelderveld komen veel vogels foerageren zoals havik, sperwer en diverse zangvogels.

Eemster en Geeuwenbrug liggen in een open agrarisch gebied. De soortenrijkdom van planten en dieren is veel lager dan in Lhee. Behoudens de mogelijke verblijfplaatsen van huismus, kerkuil en vleermuizen kunnen in het gebied slechts licht beschermde amfibieën en kleine zoogdieren worden verwacht. Tevens komen zangvogels van erfbeplantingen voor. Geeuwenbrug ligt wel vlakbij het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold, maar wordt hiervan gescheiden door der N321 en een kanaal. Ecologische relaties met het natuurgebied zijn er daardoor niet.

E f f e c t b e o o r d e l i n g

4

Zoals genoemd, zijn milieueffecten ten gevolge van het bestemmingsplan buitengebied reeds besproken in de PlanMER bestemmingsplan Buitengebied Westerveld en de actualisatie in 2015. Opgemerkt moet worden dat in deze planMER uitgebreid is ingegaan op worstcase alternatieven: de mogelijkheid van doorgroei van het agrarisch bouwblok naar 2 ha.

Feitelijk is voor de onderhavige bestemmingsplannen alleen het voorkeursalternatief aan de orde: een agrarisch bouwblok mag worden vergroot naar 2 ha, maar de gezamenlijke oppervlakte aan gebouwen bedraagt 7.500 m² in de bestemming “Agrarisch 2” en 10.000 m² in de bestemming “Agrarisch 1”. Landschappelijke inpassing volgens het beeldkwaliteitsplan is hierbij verplicht.

In de effectbeoordeling van de bestemmingsplannen N/LEG wordt aangesloten op de conclusies in de actualisatie van het PlanMER voor het buitengebied agrarisch gebied (2015), voor zover ze het aangepaste voorkeursalternatief betreffen. De aanpassing betreft in hoofdzaak dat de ammoniakemissie van veehouderijen bij recht niet zal toenemen. Er is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor een zeer geringe toename van de ammoniakemissie onder voorwaarden en voor zover passend binnen het PAS. De exacte regeling is in bijlage 2 beschreven. Waar nodig wordt in deze oplegnotitie specifiek ingegaan op de effecten van de bestemmingsplannen N/LEG.

4 . 1

B o d e m

Voorliggende bestemmingsplannen N/LEG betreffen consoliderende plannen. Voor deze kernen is het plan in beginsel gericht op het regelen van de bestaande functies. Nader onderzoek naar de bodemkwaliteit is voor deze kern daarom niet aan de orde.

Aangenomen mag worden dat uitbreidingen van agrarische bedrijven en het kleinschalig kamperen niet gepaard gaan met directe emissies van bodembesmetende stoffen, zoals zware metalen, PAK's, bestrijdingsmiddelen, olie en zovoorts naar de bodem. De bestaande regels voor bodembescherming voorzien hier in. Uitbreiding van veehouderij kan verhoogde depositie van zuur veroorzaken doordat de naar de lucht vrijkomende ammoniak (NH₃) samen met zuurstof salpeterzuur (HNO₃) vormt en neerslaat. Een lagere pH-waarde van de bodem als gevolg van zuurdepositie kan zorgen voor een versnelde uitspoeling van metalen naar het grondwater. Maatregelen gericht op reductie van ammoniakemissie zullen ook een positief effect hebben op dit aspect en tot vermindering van de zuurdepositie leiden.

De invloed van lokale veehouderijen op de ammoniakdepositie in het gehele plangebied is relatief beperkt. De ammoniakdepositie wordt voornamelijk bepaald door bronnen buiten het plangebied. De invloed van een veehouderij op de ammoniakdepositie in de directe omgeving kan echter wel groot zijn, maar is ook daar vergeleken met de toegestane stikstofbelasting vanuit dierlijke mest slechts van beperkte invloed op het stikstofgehalte van de bodem. Omdat in de bestemmingsplannen slechts zeer beperkt ruimte is voor een toename van emissie van stikstof is er geen sprake van een negatief effect op bodem en grondwater (0).

4.2

Water

Door het uitbreiden van het staloppervlak wordt het percentage verhard oppervlak in het plangebied verhoogd. Een vergroting van het verhard oppervlak leidt tot een versnelde afstroom van de neerslag naar het oppervlaktewater en daarmee tot een toename van de piekafvoer. Een hogere piekafvoer resulteert in een snellere stijging van de waterstand tijdens neerslagsituaties. Dit verhoogt de kans op inundatie. Gezien de beperkte uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij wijkt het voorkeursalternatief nauwelijks af van de autonome ontwikkelingen. Het effect op waterberging en afvoer wordt daarom ingeschat als neutraal (0).

Ten aanzien van de depositie van ammoniak kan hetzelfde worden gezegd als bij bodem. Vanwege de beperking in het bestemmingsplan dat de depositie van stikstof hooguit zeer beperkt mag toenemen, zal er slechts in zeer geringe mate toename plaatsvinden van de uitspoeling van nutriënten vanuit de bodem. Omdat het in een worst case om een toename van enkele mollen stikstof gaat neemt de waterkwaliteit hierdoor niet meetbaar af. De geringe uitbreiding van de veestapel die de bestemmingplannen mogelijk maakt, zal tijdens de weidegang ook geen meetbare effecten hebben op grond- en oppervlaktewater. Het effect op de waterkwaliteit wordt daarom ingeschat als neutraal (0).

4.3

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Bij grotere uitbreidingen van de agrarische bedrijven (gebouwen > 500 m²) is het Beeldkwaliteitsplan van toepassing, en zal de nieuwe bebouwing zorgvuldig ingepast moeten worden. Hiertoe moet de initiatiefnemer een landschapsplan indienen. Ondanks deze regeling kunnen de bouwmogelijkheden in het voorontwerpbestemmingsplan leiden tot een verdere versterking en verdichting van het buitengebied. Met name in cultuurhistorisch waardevolle kernen met hoge gaafheidsgraad (Lhee) zou er een kans kunnen zijn op negatieve effecten, welk

effecten niet volledig kunnen worden voorkomen door toepassing van het Beeldkwaliteitsplan. Door het Beeldkwaliteitsplan en het feit dat Lhee is aangemerkt als cultuurhistorisch waardevolle nederzetting en in het bestemmingsplan met het oog daarop aanvullende regels zijn opgenomen, zal dit in de praktijk niet aan de orde zijn. Er is daarom geen sprake van een effect (0).

Het voorkeursalternatief voorziet in mogelijkheden voor uitbreiding van bestaande agrarische bedrijven. Aangezien effecten door uitbreiding ook in de autonome ontwikkeling kunnen optreden, wordt het effect alleen bepaald door de grotere bouwblokmaat (2 ha in plaats van 1,5 ha, waarbij de maximale bebouwingsoppervlakte 10.000 m² blijft). Toename van de veestapel kan slechts plaats vinden door toepassing van emissiearme stallen. Ten opzichte van de autonome ontwikkeling wordt het voorkeursalternatief beoordeeld als licht negatief (0/-).

ARCHEOLOGIE

Het mogelijke kamperen bij de boer is beperkt tot agrarische bedrijven van een bepaalde omvang. Landschappelijke inpassing is vereist en de kampeermiddelen dienen op het bouwperceel te worden geclusterd. Voorst mag hiervoor alleen de zomerperiode worden gebruikt. Negatieve effecten op het landschap worden niet verwacht.

VERBLIJFSRECREATIE

4.4

Natuur

In het voorkeursalternatief wordt ervan uitgegaan dat in de bestemmingsplannen N/LEG onder voorwaarden een verdere uitbreiding van de agrarische sector mogelijk zal zijn, vooral in de melkveehouderij. Omdat er een regeling in de bestemmingsplannen zal worden opgenomen waarmee een sterke toename van ammoniakdepositie wordt voorkomen, zal toename van de depositie vrijwel niet optreden. Op afstand treden er op bossen, heidevelden, vennen, poelen en beekdalgraslanden binnen en buiten de Ecologische Hoofdstructuur dus geen negatieve effecten op.

Sloop van oudere agrarische bebouwing kan negatieve effecten hebben op verblijfplaatsen van vleermuizen en huismus. In voorkomende gevallen zal bij sloop nader onderzoek naar deze soorten plaats moeten vinden.

Over het algemeen is rond agrarische bedrijven een verstoringzone aanwezig waardoor er, behoudens de aan gebouwen gebonden soorten, relatief weinig flora- en faunawetsoorten aanwezig zijn. Licht beschermde soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine zoogdieren als huisspitsmuis kunnen wel op de agrarische bouwpercelen voorkomen. Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling van verbodsovertredingen in het kader van de Flora- en faunawet. Voor strenger beschermde soorten die in de omgeving voorkomen zoals bijvoorbeeld de ringslang, bieden de agrarische erven geen geschikt biotoop. Incidenteel zwerfende exemplaren kunnen echter niet helemaal worden uitgesloten. Bij

grondwerkzaamheden ten behoeve van de bouw van opstallen zullen hoofdzakelijk incidenteel licht beschermde soorten worden verstoord of gedood.

In de effectbeoordeling worden voornoemde effecten vergeleken met de autonome ontwikkeling. Geconstateerd wordt dat de negatieve effecten veroorzaakt door voornoemde ontwikkelingen heel beperkt zijn. Het effect wordt daarom ingeschat als licht negatief (0/-).

RECREATIE

Onder voorwaarden is in de bestemmingsplannen kleinschalig kamperen mogelijk. De locaties voor kleinschalig kamperen liggen niet in natuurgebieden en beekdalen. Indien deze locaties dicht tegen waardevolle natuurgebieden aan zijn gelegen, kunnen ze in theorie negatieve effecten veroorzaken op verstoringgevoelige fauna. Doordat het in natuurgebieden drukker wordt, kan dit negatieve gevolgen hebben voor sommige soorten broedvogels (met name grondbroeders) en zoogdieren (ree en das). Dit doet zich vooral voor als de toegankelijkheid van natuurgebieden groot is en de dichtheid aan paden, vergeleken met de schaal van het gebied, hoog is. Vorenstaande doet zich alleen voor rond Lhee. In Geeuwenbrug liggen geen agrarische bedrijven. De andere kernen liggen op grotere afstand van natuurgebieden. In Lhee gaat het om drie agrarische bedrijven. Bovendien zijn de aangrenzende bosgebieden bij Lhee niet in hoge mate verstoringgevoelig. Verwacht mag worden dat de toename van het aantal dagrecreanten ten gevolge van de mogelijkheden van het kleinschalig kamperen bij de boer in Lhee verwaarloosbaar is ten opzichte van de bestaande aantallen dagrecreanten van de natuurgebieden bij Lhee. Effecten van enige betekenis worden daarom niet verwacht (0). Hetzelfde geldt voor de bestaande kleinschalige kampeerterreinen in Lhee. Een uitbreiding van het aantal standplaatsen zal zeker geen significante verhoging van de verstoring in de vorm van licht of geluid veroorzaken. Tevens zal hierdoor geen meetbare toename van verstoring plaats vinden in het natuurgebied ten gevolge van meer dagrecreanten. Bovendien zijn de aangrenzende bosgebieden rond Lhee niet erg verstoringgevoelig. Hetzelfde geldt voor camping de Moesberg bij Nijensleek. Ook hier zijn in de directe omgeving geen kwetsbare natuurgebieden gelegen en zal een beperkte toename van dagrecreanten geen effecten hebben op in de buurt liggende natuurgebieden (0).

4.5

Verkeer en geluid

Een verandering in de verkeerssituatie vindt mogelijk plaats naar aanleiding van mogelijke uitbreidingen van agrarische bedrijven en de mogelijkheden voor kleinschalig kamperen. Ten opzichte van de bestaande verkeersstromen en de aard van de uitbreidingsruimte van agrarische bedrijven is de toename van het verkeer verwaarloosbaar (0). Ook de verwachte toename van machinaal geluid ten gevolge van de beperkte uitbreidingsruimte van melkvee- dan wel akkerbouwbedrijven wordt als verwaarloosbaar geschat (0).

4.6

Lucht en fijn stof

De voornaamste bronnen van luchtverontreiniging zijn wegverkeer, industriële bedrijven en de landbouw. Snelrijdende en optrekkende auto's, bussen en vrachtwagens veroorzaken emissies van NO₂. Bij stagnerend verkeer komen stoffen als benzeen- en CO vrij. De bronnen voor PM₁₀ (fijn stof) zijn zeer divers: o.a. verkeer, industrie en natuurlijke bronnen. Voor de stoffen zwaveldioxide (SO₂), stikstofdioxide (NO₂) en stikstofoxiden (NO_x), fijn stof (PM₁₀), lood (Pb), koolmonoxide (CO) en benzeen zijn grenswaarden vastgesteld. De concentraties van deze stoffen in de buitenlucht moeten hier minimaal aan voldoen. De gevolgen van luchtverontreiniging kunnen zijn schade aan de gezondheid van mensen en dieren en schade aan planten en gebouwen.

NO₂ en PM₁₀ (fijn stof) veroorzaken gezondheidsklachten en versterken hooikoorts en allergische en astmatische problemen.

Fijn stof kan met name bij intensieve veehouderijen problematisch zijn. Uit recente metingen blijkt dat de fijnstof concentraties in Westerveld ruim beneden de norm blijven. Ten aanzien van fijn stof worden derhalve geen problemen verwacht. Tevens komen geen intensieve veehouderijen voor binnen de plangebieden en is de verwachte toename van het verkeer verwaarloosbaar (0).

4.7

Geur

Zoals uit de PlanMER voor het buitengebied blijkt, ligt de achtergrondgeurbelasting van de gehele gemeente, op een zeer goed niveau. Voor de in deze notitie beschreven kernen ligt dit niet anders. De gemeente Westerveld heeft een geurverordening. Eventuele knelpunten kunnen binnen deze verordening worden opgelost. In de bestemmingsplannen wordt beperkt ruimte geboden voor de enige groei van de melkveehouderij. Deze groei is al zeer beperkt vanwege de bepaling dat vanwege de stikstofproblematiek en Natura 2000 vrijwel geen toename van ammoniakemissie en daarmee ook vrijwel geen toename van de stikstofdepositie op Natura 2000 mag plaatsvinden. Knelpunten met betrekking tot geur worden daarom niet verwacht.

4.8

Gezondheid

Buiten geur, geluid en fijn stof hebben alle overige gezondheidsaspecten die voor een Milieu-effectrapport van belang kunnen zijn te maken met ontwikkelingen in de intensieve veehouderij. Dit is in de onderhavige plangebieden niet aan de orde. Nadere effecten op gezondheid worden derhalve niet verwacht.

Passende beoordeling



Vanuit de Natuurbeschermingswet geldt dat nieuwe ontwikkelingen in of in de omgeving van een Natura 2000-gebied geen (significant) negatief effect mogen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het planMER dienen de voorgenomen planwijzigingen in een effectbeoordeling te worden getoetst aan de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet. In het geval significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de betreffende Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten, dient de toetsing de vorm te krijgen van een 'passende beoordeling'. In de voorliggende passende beoordeling worden de mogelijke effecten van de bestemmingsplannen N/LEG getoetst aan de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998.

Wettelijke regelingen

Met de inwerkingtreding van Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) in oktober 2005 zijn door Nederland de internationale verplichtingen vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving verankerd. Ingevolge artikel 10a, eerste lid Nb-wet, wijst de minister van EL&I gebieden aan ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Hierdoor vormt de Natuurbeschermingswet 1998 het wettelijk kader voor de voorliggende toets. Projecten en handelingen, die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben en die niet nodig zijn voor of verband houden met het beheer, zijn verboden. Ook projecten of handelingen die buiten het Natura 2000-gebied plaatsvinden, kunnen verboden zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden. Gedeputeerde Staten - of in uitzonderingsgevallen de minister van EZ - kunnen op grond van artikel 19d Nb-wet een vergunning verlenen voor activiteiten die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben. De vergunning of goedkeuring kan pas worden afgegeven nadat een zogenaamde 'habitattoets' het bevoegd gezag de zekerheid heeft gegeven dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en dat er geen significante verstoring van soorten optreedt.

Binnen de grenzen van het buitengebied van de gemeente Westerveld liggen de volgende Natura 2000-gebieden:

- Drents-Friese Wold & Leggelderveld & Leggelderveld;
- Holtingerveld/Havelte-Oost (Havelte-Oost);
- Dwingelderveld.

Buiten de gemeentegrenzen maar mogelijk binnen de invloedssfeer van ontwikkelingen in Westerveld ligt nog het Natura 2000-gebied de Wieden. Effecten op deze Natura 2000-gebieden zullen in deze passende beoordeling nader worden beschouwd.

Ook voor de bestemmingsplannen N/LEG geldt dat de ontwikkelingen die hier geboden worden, zij het op veel geringere schaal, vergelijkbaar zijn met het voorkeursalternatief dat reeds is getoetst in het kader van het nieuwe voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Agrarische gronden: 'Buitengebied Westerveld, onderdeel agrarische gronden' aanvulling op het milieueffectrapport, Rho, 24-07-15 en de nieuwe Passende beoordeling: "Passende beoordeling Agrarisch buitengebied, Rho, 24-07-15". In deze oplegnotitie worden de conclusies voor zover relevant voor de onderhavige bestemmingsplannen samengevat en wordt aandacht besteed aan enkele zaken die mogelijk in het kader van de onderhavige bestemmingsplannen specifiek aan de orde zouden kunnen zijn.

Verdroging

Vrijwel alle habitattypen waarvoor de Natura 2000-gebieden Drents-Friese Wold & Leggelderveld, Holtingerveld/Havelte-Oost en Dwingelderveld zijn aangewezen, zijn gevoelig voor verdroging en voor alle drie de Natura 2000-gebieden geldt dat verdroging als belangrijk knelpunt wordt beschouwd (KIWA & EGG, 2007).

Verlaging van de grondwaterstanden in de gebieden wordt met name veroorzaakt door waterwinningen in de regio, het waterhuishoudkundig beheer, de aanwezigheid van enkele diepe leidingen in en in omgeving van de Natura 2000-gebieden en het aandeel (naald)bos. Maar daarnaast kan ook ontwatering vanuit de landbouw via drainage en beregening bijdragen aan de verdrogingsproblematiek voor de Natura 2000-gebieden.

De afstanden tussen de plangebieden en de verdrogingsgevoelige habitattypen van de Natura 2000-gebieden zijn echter van dien aard dat geen effecten worden verwacht. Lhee en Geeuwenbrug grenzen weliswaar aan het Natura 2000-gebied, maar verdrogingsgevoelige habitattypen zijn op grotere afstand gelegen. Het bestemmingsplan biedt niet het kader voor maatregelen op het gebied van het waterbeheer, bijvoorbeeld het verruimen en verdiepen van sloten of drainage of het wijzigen van grondwaterstanden. Het waterschap is hiervoor bevoegd gezag en stelt nadere regels aan het waterbeheer.

Verzuring en vermesting als gevolg van stikstofdepositie

De uitbreidingsmogelijkheden die bestemmingsplannen bieden voor agrarische bedrijven kunnen significant negatieve effecten hebben voor de Natura 2000-gebieden vanwege verzuring en vermisting van natuurlijke habitats in die Natura 2000-gebieden door een toename van stikstofdepositie (ammoniak). Derhalve wordt in deze passende beoordeling nader ingegaan op de effecten van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden Drents-Friese Wold & Leggelderveld, Holtingerveld/Havelte-Oost, Dwingelderveld en De Wieden. De mate van kwetsbaarheid voor stikstof van de verschillende Natura 2000-gebieden wordt uitgebreid beschreven in de Passende Beoordeling van het Bestemmingsplan Buitengebied (Grontmij, 2011), alsmede de eerder genoemde actualisaties.

Uit de effectanalyse in het kader van het bestemmingsplan buitengebied blijkt ten aanzien van stikstofdepositie dat de uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven in het bestemmingsplan buitengebied zonder nadere toetsing leiden tot een sterke toename van stikstofdepositie in alle hiervoor genoemde Natura 2000-gebieden. Gelet op de uitspraak van de Raad van State van 6 augustus 2014 inzake het bestemmingsplan voor het buitengebied, zijn daarom de regelingen ten aanzien van stikstof in de bestemmingsplannen Nijensleek, Lhee, Eemster en Geeuwenbrug sterk aangepast. De stikstofregelingen zijn conform de regelingen in het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Agrarische gronden Westerveld.

De voorwaarde is dat de ammoniakemissie bij recht niet toeneemt ten opzichte van de bestaande situatie. In de planregels is verder een afwijkingsbevoegdheid opgenomen die slechts mag worden toegepast als vooraf door het bevoegde gezag als bedoeld in de Natuurbeschermingswet (meestal gedeputeerde staten van Drenthe) een rechtsoordeel over de voorgenomen uitbreiding is gegeven, waaruit blijkt dat de uitbreiding niet strijdig is met de Natuurbeschermingswet. Deze regeling maakt het mogelijk om bij de toepassing van het bestemmingsplan aan te sluiten bij ontwikkelingsruimte die in het kader van de Natuurbeschermingswet, al dan niet met toepassing van de regeling 'Programmatiese Aanpak Stikstof', wordt toegekend. De regeling wordt uitvoeriger toegelicht in bijlage 2.

Het uitgangspunt is verder dat de vergunde situatie overeenkomt met de feitelijke situatie. In paragraaf 1.5 en bijlage 2 wordt het alternatief nader toegelicht.

Door deze regelingen in de bestemmingsplannen N/LEG op te nemen, kan vaststelling van de bestemmingsplannen niet leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden. Dit geldt voor alle hiervoor genoemde en verder weg gelegen Natura 2000-gebieden. Bij recht is geen emissie toename mogelijk en de afwijking kan slechts worden toegepast indien is aangetoond dat uitbreiding van de veestapel in lijn is met de PAS regeling. In het kader van de invoering van de PAS heeft een landelijke Passende Beoordeling plaatsgevonden waarmee is vastgesteld dat de beperkte uitbreidingsruimte

die in het kader van de PAS geboden kan worden, geen significant negatieve effecten op Natura 2000 gebieden veroorzaakt. Met de genoemde stikstofregeling (zie ook bijlage 2) worden significant negatieve effecten ten gevolge van stikstofdepositie geheel voorkomen.

Door middel van het vervangen van oude stalsystemen door de best beschikbare technieken kan binnen de voorwaarden van de hiervoor beschreven regeling, nog meer uitbreidingsruimte voor veehouderij worden gevonden. De huidige bij de agrarische bedrijven in gebruik zijnde stalsystemen zijn niet als maximaal emissiearm te kwalificeren. Voor de systemen die in het plangebied in gebruik zijn, geldt voor bijvoorbeeld vrouwelijk melkvee ouder dan twee jaar een emissiefactor van 9,5 Kg NH₃/dierplaats/jaar. Deze cijfers zijn gebaseerd op de CBS-inventarisaties uit 2011. Deze stalsystemen kunnen worden vervangen door systemen die tot een lagere ammoniakemissie leiden en dus een lagere emissiefactor hebben. Het systeem dat op dit moment beschikbaar is en dat op grond van de inrichting van de stal tot de laagste emissie leidt, heeft een emissiefactor van 3,5 kg NH₃/dierplaats/jaar voor bijvoorbeeld melk- en kalfkoeien ouder dan twee jaar¹. De eenheid 1 melkkoe +0,7 jongvee komt daarmee op 6,2 kg/dier/jr. De daardoor beschikbaar komende ruimte kan worden benut voor het bijplaatsen van extra vee.

Uitbreiding veestapel binnen het emissieplafond

Voor de veehouderijen binnen de bestemmingsplannen Nijensleek en L.E.G. is specifiek onderzoek gedaan naar de mogelijkheden tot uitbreiding van de veebezetting binnen het huidige emissieplafond. De resultaten zijn weergegeven in bijlage 1. Deze gegevens zijn afkomstig uit het inrichtingenbestand Wet Milieubeheer. Deze gegevens zijn actueel. Hieruit blijkt dat voor veel bedrijven nog een aanzienlijke uitbreiding in staloppervlak mogelijk is indien de bestaande stallen worden vervangen door de best beschikbare technieken. De uitbreidingsruimte varieert per bedrijf en bedraagt maximaal 3.429 m². Deze ruimte is dus exclusief de ruimte die middels de afwijkingsbevoegdheid en de PAS-regeling mogelijk nog geboden kan worden.

¹ Ligboxenstal met roostervloer voorzien van een bolle rubber toplaag en afdichtflappen in de roosterspleten.

Recreatie

De uitbreidingsmogelijkheden die de bestemmingsplannen bieden voor het kleinschalig kamperen (kamperen bij de boer), kunnen in theorie negatieve effecten veroorzaken op verstoringsgevoelige fauna. Zoals in paragraaf 4.3.1 reeds is betoogd gaat echter in totaal om slechts enkele agrarische bedrijven die in de nabijheid van Natura 2000-gebieden zijn gelegen en zijn de aangrenzende bosgebieden bij Lhee en Geeuwenbrug niet in hoge mate verstoringsgevoelig. In Geeuwenbrug komen bovendien geen agrarische bedrijven voor. Verwacht mag worden dat de toename van het aantal dagrecreanten ten gevolge van de mogelijkheden van het kleinschalig kamperen bij de boer in Lhee verwaarloosbaar is ten opzichte van de bestaande aantallen dagrecreanten van de natuurgebieden bij Lhee. De effecten zijn derhalve zeker niet significant.

Hetzelfde geldt voor de bestaande kleinschalige kampeerterreinen in Lhee. Een uitbreiding van het aantal standplaatsen zal zeker geen significante verhoging van de verstoring in de vorm van licht of geluid veroorzaken. Tevens zal hierdoor geen meetbare toename van verstoring plaatsvinden in het natuurgebied ten gevolge van meer dagrecreanten. Bovendien zijn de aangrenzende bosgebieden rond Lhee niet erg verstoringsgevoelig.

Samenvatting

6

6.1

Aanleiding

De gemeente Westerveld is voornemens een nieuw bestemmingsplan vast te stellen voor de kern Nijensleek en een bestemmingsplan voor de kernen, Lhee, Eemster en Geeuwenbrug. Deze bestemmingsplannen bevatten mogelijkheden op het gebied van schaalvergroting in de landbouw, vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen en uitbreidingsmogelijkheden van niet-agrarische bedrijven en recreatie. Hiermee vormen deze bestemmingsplannen een kader voor mogelijke m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteiten. Daarmee is het noodzakelijk om een plan-m.e.r. uit te voeren voor de bestemmingsplannen.

Omdat de regelingen van de bestemmingsplannen Nijensleek en L.E.G. aansluiten bij het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Agrarische gronden, 2015 en voor dat bestemmingsplan reeds een PlanMER, inclusief actualisatie is opgesteld, is de PlanMER voor de onderhavige bestemmingsplannen opgesteld in de vorm van een oplegnotitie bij de PlanMER bestemmingsplan Buitengebied (Grontmij, 2011) en de actualisatie 'Buitengebied Westerveld, onderdeel agrarische gronden' aanvulling op het milieueffectrapport, Rho, 24-07-15). De beschrijving van de huidige situatie en het beleid is reeds in die PlanMER, inclusief actualisatie weergegeven. In veel gevallen zullen ook de effecten hetzelfde zijn. In die gevallen is volstaan met een korte samenvatting van deze effecten met, indien nodig een verwijzing naar de PlanMER buitengebied.

Gelet op de uitspraak van de Raad van State inzake het bestemmingsplan buitengebied (6 augustus 2014), is de passende beoordeling en in samenhang daarmee ook het voorkeursalternatief in het MER aangepast. Het aangepaste voorkeursalternatief is in de bestemmingsplannen overgenomen. In hoofdzaak betekent de aanpassing dat bij recht geen ontwikkelingsruimte wordt toegestaan waarbij de bestaande (vergunde) ammoniakemissie van een veehouderij toeneemt. In de planregels van de bestemmingsplannen is verder een afwijkingbevoegdheid opgenomen die slechts mag worden toegepast als vooraf door het bevoegde gezag als bedoeld in de Natuurbeschermingswet (meestal gedeputeerde staten van Drenthe) een rechtsoordeel over de voorgenomen uitbreiding is gegeven, waaruit blijkt dat de uitbreiding niet strijdig is met de Natuurbeschermingswet. Deze regeling maakt het mogelijk om bij de toepassing van het bestemmingsplan aan te sluiten bij ontwikkelingsruimte die in het kader van de Natuurbeschermingswet, al dan niet met toepassing van de regeling 'Programmatische Aanpak Stikstof', wordt toegekend.

6.2

Referentiesituatie

Ten aanzien van de veehouderij wordt de feitelijke situatie als referentie genomen. Op dit punt wijkt de oplegnotitie af van de PlanMER Bestemmingsplan Buitengebied. Hierin waren de vigerende planologische rechten (oude bestemmingsplan) als referentiesituatie genomen. De autonome ontwikkelingen werden daarmee overschat.

6.3

Het voorkeursalternatief

Concreet gaat het hierbij om de effecten op het milieu als de mogelijkheden in de nieuwe bestemmingsplannen maximaal worden benut.

Dit is dus inclusief de uitbreidingsmogelijkheden die gegeven worden middels afwijkings- of wijzigingsmogelijkheden van het bestemmingsplan. Het voorkeursalternatief is beschreven in paragraaf 1.5 en bijlage 2. De belangrijkste ontwikkeling met mogelijke milieueffecten is dat een agrarisch bouwblok door middel van een afwijkingsmogelijkheid mag worden vergroot naar ten hoogste 2 ha. De maximale oppervlakte aan bedrijfsgebouwen blijft echter gesteld op 10.000 m² in Agrarisch 1 en 7.500 m² in Agrarisch 2.

Voor eventuele uitbreiding van de veebezetting van een bedrijf geldt dat de ammoniakemissie (het emissieplafond) bij recht niet mag toenemen. In de planregels is verder een afwijkingsbevoegdheid opgenomen die slechts mag worden toegepast als vooraf door het bevoegde gezag als bedoeld in de Natuurbeschermingswet (meestal gedeputeerde staten van Drenthe) een rechtsoordeel over de voorgenoemde uitbreiding is gegeven, waaruit blijkt dat de uitbreiding niet strijdig is met de Natuurbeschermingswet. Daarnaast biedt het voorkeursalternatief beperkt ruimte voor omschakeling van het agrarische bedrijf naar wonen, lichte bedrijvigheid of het opstarten van een neventak kleinschalig kamperen.

6.4

Effectbeoordeling

In de effectbeoordeling van de bestemmingsplannen Nijensleek en L.E.G. wordt aangesloten op de conclusies in het PlanMER voor het buitengebied en de eerder genoemde actualisatie hiervan (Rho, 2015). Omdat het oorspronkelijke voornemen wegens onacceptabele milieu-effecten niet uitvoerbaar bleek, is in deze oplegnotitie slechts het voorkeursalternatief beoordeeld. Waar nodig wordt in deze oplegnotitie specifiek ingegaan op de gevolgen van de bestemmingsplannen Nijensleek en L.E.G.

Bodem

Uitbreiding van veehouderij kan leiden tot verhoogde stikstofdepositie op de bodem. De invloed van lokale veehouderijen op de ammoniakdepositie in het gehele plangebied is relatief beperkt. Omdat in de bestemmingsplannen slechts minimaal ruimte is voor een toename van emissie van stikstof is er geen sprake van een negatief effect op bodem en grondwater (0).

Water

Door het uitbreiden van het staloppervlak wordt het percentage verhard oppervlak in het plangebied verhoogd. Een vergroting van het verhard oppervlak leidt tot een versnelde afstroom van de neerslag naar het oppervlaktewater en daarmee tot een toename van de piekafvoer. Dit verhoogt de kans op inundatie. Gezien de beperkte uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij wijkt het voorkeursalternatief nauwelijks af van de autonome ontwikkelingen. Het effect op waterberging en afvoer wordt daarom geschat als neutraal (0).

De toename van de ammoniakdepositie in de directe omgeving van een veehouderij die wordt uitgebreid, kan leiden tot een toename van het stikstofgehalte van de bodem in de directe omgeving van deze veehouderij en tot een toename van de uitspoeling van nutriënten vanuit de bodem naar het oppervlaktewater. Omdat in de bestemmingsplannen slechts minimaal ruimte is voor een toename van emissie van stikstof is er geen sprake van een verhoogde depositie en ook geen verhoging van uitspoeling van nutriënten. Er is geen negatief effect op de waterkwaliteit (0).

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Bij grotere uitbreidingen van de agrarische bedrijven (gebouwen > 500 m²) is het Beeldkwaliteitsplan van toepassing, en zal de nieuwe bebouwing zorgvuldig ingepast moeten worden. Ondanks deze regeling kunnen de bouw mogelijkheden leiden tot een verdere verstening en verdichting van het buitengebied. Met name in cultuurhistorisch waardevolle kernen met hoge gaafheidsgraad (Lhee) zou er kans kunnen zijn op negatieve effecten. Door het Beeldkwaliteitsplan en het feit dat Lhee is aangemerkt als cultuurhistorisch waardevolle nederzetting en in het bestemmingsplan met het oog daarop aanvullende regels zijn opgenomen, zal dit in de praktijk niet aan de orde zijn. Er is daarom geen sprake van een effect (0).

Archeologie

Het voorkeursalternatief voorziet in mogelijkheden voor uitbreiding van bestaande agrarische bedrijven. Aangezien effecten door uitbreiding ook in de autonome ontwikkeling kunnen optreden, wordt het effect alleen bepaald door de grotere bouwblokmaat (2 ha in plaats van 1,5 ha, waarbij de maximale bebouwingsoppervlakte op 10.000 m² in Agrarisch 1 blijft staan). Ten opzichte van de autonome ontwikkeling wordt het voorkeursalternatief beoordeeld als licht negatief (0/-).

Natuur

In het voorkeursalternatief wordt ervan uitgegaan dat in de bestemmingsplannen onder voorwaarden een verdere uitbreiding van de agrarische sector mogelijk zal zijn, vooral in de melkveehouderij.

Een toename van ammoniakdepositie heeft negatieve gevolgen voor zowel natuurgebieden als sommige Flora- en faunawetsoorten. Ten opzichte van de autonome ontwikkelingen is de uitbreidingsruimte beperkt. Toename van de ammoniakemissie is volgens het bestemmingsplan slechts minimaal toegestaan. Het effect ten gevolge van stikstofdepositie wordt daarom ingeschat als neutraal (0).

Door de sloop van agrarische bebouwing en grondwerkzaamheden ten behoeve van de bouw van opstallen kan een licht negatief effect genereren op Flora- en faunawetsoorten. Het effect wordt ingeschat als licht negatief (0/-).

Recreatie

Onder voorwaarden is in de bestemmingsplannen kleinschalig kamperen mogelijk. De locaties voor kleinschalig kamperen liggen niet in natuurgebieden en beekdalen. Verwacht mag worden dat de toename van het aantal dagrecreanten ten gevolge van de mogelijkheden van het kleinschalig kamperen bij de boer in Lhee verwaarloosbaar is ten opzichte van de bestaande aantallen dagrecreanten van de natuurgebieden bij deze kernen. De effecten zijn derhalve verwaarloosbaar. Hetzelfde geldt voor de geringe uitbreiding van het aantal huisjes op de Moesberg bij Nijensleek. Ook dit zal geen merkbaar effect genereren op natuurgebieden (0).

Verkeer en geluid

Een verandering in de verkeerssituatie vindt mogelijk plaats naar aanleiding van mogelijke uitbreidingen van agrarische bedrijven en de mogelijkheden voor kleinschalig kamperen. Ten opzichte van de bestaande verkeersstromen en de aard van de uitbreidingsruimte van agrarische bedrijven is de toename van het verkeer verwaarloosbaar (0). Ook de verwachte toename van machinaal geluid ten gevolge van de beperkte uitbreidingsruimte van melkvee- dan wel akkerbouwbedrijven wordt als verwaarloosbaar geschat (0).

Lucht en fijn stof

Fijn stof kan met name bij intensieve veehouderijen problematisch zijn. Uit recente metingen blijkt dat de fijnstof concentraties in Westerveld ruim beneden de norm blijven. Ten aanzien van fijn stof worden derhalve geen problemen verwacht. Tevens komen geen intensieve veehouderijen voor binnen de plangebieden en is de verwachte toename van het verkeer verwaarloosbaar (0).

Geur

Zoals uit de PlanMER voor het buitengebied blijkt, ligt de achtergrondgeurbelasting van de gehele gemeente, op een zeer goed niveau. Voor de in deze notitie beschreven kernen ligt dit niet anders. In de bestemmingsplannen Nij-

ensleek en L.E.G. wordt beperkt ruimte geboden voor enige groei van de melkveehouderij. Deze groei is zeer beperkt vanwege de bepaling in het bestemmingsplan dat de ammoniakemissie slechts minimaal mag toenemen. De gemeente heeft bovendien een geurverordening vastgesteld. Knelpunten met betrekking tot geur worden daarom niet verwacht.

Gezondheid

Buiten geur, geluid en fijn stof hebben alle overige gezondheidsaspecten die voor een Milieu-effectrapport van belang kunnen zijn te maken met ontwikkelingen in de intensieve veehouderij. Dit is in de onderhavige plangebieden niet aan de orde. Nadere effecten op gezondheid worden derhalve niet verwacht.

6.5

Passende beoordeling

Vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 geldt dat nieuwe ontwikkelingen in of in de omgeving van een Natura 2000-gebied geen (significant) negatief effect mogen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het plan-MER moeten de voorgenomen planwijzigingen in een effectbeoordeling derhalve getoetst worden aan de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet. In het geval significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de betreffende Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten, dient de toetsing de vorm te krijgen van een 'passende beoordeling'.

In de voorliggende passende beoordeling worden de mogelijke effecten van de bestemmingsplannen Nijensleek en L.E.G. getoetst aan de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet. In de Passende Beoordeling zijn de effecten ten aanzien van recreatie, verdroging en stikstofdepositie onderzocht.

Ten aanzien van geen van deze aspecten worden significante effecten verwacht.

Door ten aanzien van de uitbreidingsmogelijkheden van agrarische bedrijven in het bestemmingsplan de voorwaarde op te nemen dat de ammoniakemissie niet mag toenemen dan wel via een rechtsoordeel van het bevoegd gezag in lijn moet zijn met de PAS-regeling, wordt geborgd dat er geen significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van de bestemmingsplannen op zullen treden.

Samenvattende tabel

Thema	Criterium	Veehouderij	Recreatie
Bodem en grondwater	Risico op bodemverontreiniging (microverontreinigingen)	0	0
Water	Waterberging en afvoer	0	0
	Verontreiniging oppervlaktewater	0	0
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Landschap & cultuurhistorie	0	0
	Archeologie	0/-	0
Natuur	Natuurgebieden, en EHS	0	0
	Flora- en Faunawetsoorten	0/-	
Geluid en verkeer	Geluidhinder	0	0
Geur	Geurhinder	0	0
Luchtkwaliteit, gezondheid en fijn stof	Lucht en Fijn stof	0	0
Passende beoordeling	Natura 2000 gebieden	0	0

Betekenis symbolen:

zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

B i j l a g e n

Bijlage 1

Ammoniakemissie op basis van vergunde rechten en bestaande stallen, op basis van BBT+ en de mogelijke uitbreiding in staloppervlak indien bestaande stallen worden vervangen door BBT+. Deze gegevens zijn afkomstig uit het inrichtingenbestand Wet Milieubeheer en zijn actueel. Voor zover bekend bij de gemeente komt de vergunde situatie vrijwel overeen met de feitelijke situatie.

Uitgangspunten van de berekening is de basistabel van de gemeente Westerveld. In totaal is in beide plannen een emissie van 14.797 kg/jaar vergund/gemeld. De emissie is vastgesteld aan de hand van het aantal dieren en het staltype (RAV).

Bestemmingsplan LEG

Naam	straat	nummer	plaats	RD coördinaat		Ammoniakemissie obv vergund/gemeld
				X	Y	
W. Mulder	Eemster	12	Dw ingeloo	221891	541006	550
Mts. de Weerd	Eemster	22	Dw ingeloo	222125	541191	978
Van de Gun	Eemster	59	Dw ingeloo	222303	541148	1740
G.J. Offerein	Lhee	10	Dw ingeloo	222763	538787	1022
Veeh. en rep.bedr. De Weerd	Lhee	19-20	Dw ingeloo	222927	538379	206
De Weerd	Lhee	21	Dw ingeloo	223034	538388	680
					Totaal	5175

Bestemmingsplan Nijensleek

Naam	straat	nummer	plaats	RD coördinaat		Ammoniakemissie obv vergund/gemeld
				X	Y	
Otten	Hoofdw eg	32	Nijensleek	207940	539473	877
Beenen	Hoofdw eg	55	Nijensleek	207678	539190	732
Oostindie	Hoofdw eg	68	Nijensleek	207635	539309	1037
Elting	Hoofdw eg	69-71	Nijensleek	207173	538704	2318
Beenen	Hoofdw eg	74	Nijensleek	207552	539231	369
Jubbega	Hoofdw eg	77a-79	Nijensleek	206905	538433	1396
Bergsma	Hoofdw eg	86	Nijensleek	207351	539051	569
De Wit	Hoofdw eg	116	Nijensleek	206893	538629	2325
					Totaal	9622

Totaal bestemmingsplannen Nijensleek/LEG	Totaal	14797
---	---------------	--------------

Het toepassen van milieuvriendelijke staltypes (BBT+) houdt in dat de ammoniakemissie afneemt. Dit houdt in dat de betreffende bedrijven kunnen uitbreiden indien dergelijke staltypes worden toegepast. In de berekening is uitgegaan van het omzetten van de huidige staltypes naar de volgende staltypes.

Omzetting huidige staltypes naar BBT				
Diercategorie RAV	Huidig type	factor	nieuw type	factor
melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A1.100.1	9.5	A1.17.1	3.5
melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A1.14.2	8.1	A1.17.2	4
zoogkoeien ouder dan 2 jaar	A2	5.3	A2	5.3
vrouw elijk jongvee tot 2 jaar	A3	3.9	A3	3.9
vleeskalveren tot circa 8 maanden	A4.100	2.5	A4.4	0.13
vleesstieren en overig vleesvee van circa 8 to 24 maanden	A6	7.2	A6	7.2
fokstieren en overig rundvee ouder dan 2 jaar	A7	9.5	A7	9.5
schapen ouder dan 1 jaar incl. lammeren tot 45 kg	B1	0.7	B1	0.7
geiten ouder dan 1 jaar	C1	1.9	C1	1.9
opfokgeiten van 61 dagen tot en met 1 jaar	C2	0.8	C2	0.8
opfokgeiten en afmestlammeren tot en met 60 dagen	C3	0.2	C3	0.2

Uit de tabel blijkt dat niet voor elk type stal een BBT type stal bestaat. De BBT-types ontbreken voor de diercategorieën A2, A3, A6, A7, B1, C1, C2, en C3. Bij de berekeningen zijn voor deze dieren daarom dezelfde emissiekentallen aangehouden.

Het toepassen van de BBT emissiegetallen levert de in onderstaande tabel genoemde ruimte op.

Bestemmingsplan LEG

Naam	straat	nummer	plaats	RD coördinaat		Ammoniakemissie obv vergund/gemeld	Ammoniakemissie obv BBT	ruimte tgv toepassen BBT	uitbreidingsmogelijkheid		benodigde opp/dier	uitbreiding stallen
				X	Y				aantal	diercategorie		
W. Mulder	Eemster	12	Dw ingeloo	221891	541006	550	262	288 kg NH3	82	A1.17.1	10 m2	823 m2
Mts. de Weerd	Eemster	22	Dw ingeloo	222125	541191	978	498	480 kg NH3	137	A1.17.1	10 m2	1371 m2
Van de Gun	Eemster	59	Dw ingeloo	222303	541148	1740	1043	697 kg NH3	174	A1.17.2	10 m2	1743 m2
G.J. Offerein	Lhee	10	Dw ingeloo	222763	538787	1022	500	522 kg NH3	149	A1.17.1	10 m2	1491 m2
Veeh. en rep.bedr. De Weerd	Lhee	19-20	Dw ingeloo	222927	538379	206	206	0 kg NH3	nvt	nvt	nvt	0 m2
De Weerd	Lhee	21	Dw ingeloo	223034	538388	680	297	383 kg NH3	109	A1.17.1	10 m2	1094 m2
Totaal						5175	2805	2370 kg NH3				

Bestemmingsplan Nijensleek

Naam	straat	nummer	plaats	RD coördinaat		Ammoniakemissie obv vergund/gemeld	Ammoniakemissie obv BBT	ruimte tgv toepassen BBT	uitbreidingsmogelijkheid		benodigde opp/dier	uitbreiding stallen
				X	Y				aantal	diercategorie		
Otten	Hoofdw eg	32	Nijensleek	207940	539473	877	877	0 kg NH3	nvt	nvt	nvt	0 m2
Beenen	Hoofdw eg	55	Nijensleek	207678	539190	732	366	366 kg NH3	105	A1.17.1	10 m2	1046 m2
Oostindie	Hoofdw eg	68	Nijensleek	207635	539309	1037	515	522 kg NH3	149	A1.17.1	10 m2	1491 m2
Elting	Hoofdw eg	69-71	Nijensleek	207173	538704	2318	1448	870 kg NH3	249	A1.17.1	10 m2	2486 m2
Beenen	Hoofdw eg	74	Nijensleek	207552	539231	369	369	0 kg NH3	nvt	nvt	nvt	0 m2
Jubbega	Hoofdw eg	77a-79	Nijensleek	206905	538433	1396	736	660 kg NH3	189	A1.17.1	10 m2	1886 m2
Bergsma	Hoofdw eg	86	Nijensleek	207351	539051	569	239	330 kg NH3	94	A1.17.1	10 m2	943 m2
De Wit	Hoofdw eg	116	Nijensleek	206893	538629	2325	1125	1200 kg NH3	343	A1.17.1	10 m2	3429 m2
Totaal						9622	5674	3948 kg NH3				

Totaal bestemmingsplannen Nijensleek/LEG	Totaal	14797	8479	6318 kg NH3
---	---------------	--------------	-------------	--------------------

Deze ruimte bedraagt 6.318 kg ammoniak. Deze ruimte kan benut worden om de hoeveelheid vee uit te breiden. Bij de uitbreidingsmogelijkheden is rekening gehouden met de uitbreiding in melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar. Uitgaande van de benodigde ruimte van 10 m² per koe is in de laatste kolom aangegeven wat de uitbreiding van de stalruimte is.

Stikstofregeling veehouderijen en Natura 2000

Inleiding

Op grond van de passende beoordeling Natuurbeschermingswet zijn specifieke bepalingen in het bestemmingsplan opgenomen ten aanzien van de uitstoot van ammoniak afkomstig van veehouderijen en het mogelijke gevolg van een toename van stikstofdepositie op voor verzuring gevoelige Natura 2000-gebieden. De bepalingen betreffen een regeling 'bij recht' en een regeling 'bij afwijkingsbevoegdheid'.

Regeling 'bij recht'

De stikstofdepositie als gevolg van het bestemmingsplan mag niet toenemen. In de planregels is daarom 'bij recht' opgenomen dat de bestaande ammoniakemissie van een agrarisch bedrijf niet mag toenemen. Dit heeft vertaling gekregen in de planregels bij de agrarische bestemmingen door middel van een begripsbepaling met betrekking tot de bestaande ammoniakemissie, een bouwregel die de relatie met het gebruik aangeeft en een specifieke gebruiksregel die toename van de bestaande ammoniakemissie uitsluit. De bestaande ammoniakemissie wordt berekend op grond van de feitelijk en legaal aanwezige veestapel ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan. Feitelijk en legaal aanwezig wil zeggen: volgens wettelijk erkende bedrijfsgegevens feitelijk op het bedrijf aanwezige dieren en toegestaan op grond van de Natuurbeschermingswet en de Wet milieubeheer.

De bestaande ammoniakemissie wordt vervolgens berekend volgens de Regeling ammoniak en veehouderij (de som van het aantal dieren per diercategorie vermenigvuldigd met de emissiefactor in kilogrammen NH₃). De inventarisatielijst is onttrokken aan het actuele inrichtingenbestand Wet milieubeheer en geeft daarmee een betrouwbaar beeld van de bestaande ammoniakemissie en biedt tevens inzicht in de wijze waarop de ammoniakemissie wordt berekend. Met behulp van de wettelijk geregistreerde bedrijfsgegevens wordt nauwkeurig vastgesteld of er sprake is of zal zijn van een toename van de bestaande ammoniakemissie. Voor aanvragen om omgevingsvergunning die worden ingediend in de periode die ligt tussen de tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan en de vaststelling van het bestemmingsplan, wordt voor het bepalen van de bestaande ammoniakemissie uitgegaan van het tijdstip waarop het ontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd.

Het bestemmingsplan op zich verzet zich niet tegen een feitelijk aanwezige veestapel ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan, als deze volgens de Natuurbeschermingswet of de Wet milieubeheer niet vergund is. De betreffende veestapel wordt niet onder het overgangsrecht van het bestemmingsplan gebracht, omdat de betreffende veestapel onder het vorige bestemmingsplan legaal tot stand is gekomen en met het bestemmingsplan niet wordt beoogd dat dit in planologische zin legaal tot stand gekomen gebruik wordt beëindigd. In dit verband kan ook worden verwezen naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State inzake het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Delfzijl (uitspraak 201307326/1/R4 en 201307331/1/R4), waarbij de uitspraak inzake het bestemmingsplan buitengebied Westerveld met betrekking tot de toetsing van aanvragen aan de gebruiksregels nader wordt gepreciseerd. In deze uitspraak geeft de Afdeling aan dat een verleende omgevingsvergunning voor het bouwen een titel oplevert om het vergunde bouwwerk te gebruiken overeenkomstig het doel waarvoor deze is opgericht, ook al is dat gebruik in strijd met de gebruiksregel.

Legalisatie van of optreden tegen een veestapel die ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan feitelijk aanwezig is maar niet is vergund, zal moeten plaats vinden op volgens van de wetgeving die wordt overtreden, i.c. de Natuurbeschermingswet en/of de Wet milieubeheer. Het bestemmingsplan biedt echter geen mogelijkheid om voor de betreffende veestapel omgevingsvergunning te verlenen voor het realiseren van (nieuwe) stalruimte, tenzij de afwijkingsbepaling kan worden toegepast. De doelstellingen van de betrokken regelgeving liggen hiermee op één lijn, terwijl de juridische scheiding volledig in acht worden genomen.

Regeling 'bij afwijkingsbevoegdheid'

De Natuurbeschermingswet biedt met toepassing van de per 1 juli 2015 in werking getreden wettelijke regeling Programmatische Aanpak van Stikstof (PAS), de mogelijkheid om een toename van ammoniakemissie toe te staan, mits daartoe gebruik wordt gemaakt van ontwikkelruimte die voor de toepassing van de PAS per Natura 2000-gebied is bepaald. Het bevoegde gezag als bedoeld in de Natuurbeschermingswet beslist hierover en ziet hier ook op toe. Het rechtsoordeel van het bevoegde gezag in het kader van de Natuurbeschermingswet biedt waarborg dat de betreffende uitbreiding van de ammoniakemissie geen nadelige invloed zal hebben op Natura 2000-gebied. Deze waarborg kan toelating bieden tot een planologische regeling waarbij de betreffende toename van de ammoniakemissie in beginsel ook in het kader van de uitvoering van het bestemmingsplan kan worden toegestaan. Het is aan het bevoegde gezag als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening om uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening hiervoor een planregeling te treffen. Volgens deze benadering is een afwijkingsbevoegdheid in het bestemmingsplan opgenomen.

Bij een voorgenomen uitbreiding van de bestaande ammoniakemissie kan de afwijkingsbepaling in het bestemmingsplan slechts worden toegepast, als op grond van het rechtsoordeel van het wettelijk bevoegde gezag ter zake van de speciale bescherming van het te betrekken Natura 2000-gebied, vast staat deze toename niet strijdig is met de Natuurbeschermingswet (of opvolgende wetgeving). Een bestuurlijk rechtsoordeel in deze zin, is geen besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. Zonder het rechtsoordeel blijft de afwijkingsbepaling buiten toepassing en wordt een aanvraag buiten behandeling gelaten dan wel wordt deze geweigerd. Met deze eis van toelating tot de afwijkingsbepaling, staat vast dat het bestemmingsplan niet tot gevolg kan hebben dat de instandhouding van de Natura 2000-gebieden wordt aangetast. Met de voorgestelde regeling wordt bereikt dat de gescheiden wettelijke regelingen goed samen lopen en bij de uitvoering en handhaving geen doorkruising kan plaats vinden. Met de regeling wordt beoogd dat niet de situatie ontstaat waarbij een uitbreiding van de veestapel volgens de Natuurbeschermingswet en de Wet milieubeheer is toegestaan, maar op grond van het bestemmingsplan onmogelijk is, hoewel er geen strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Dit is een ongewenste situatie, omdat het ruimtelijk beleid van de gemeente er in beginsel op gericht is agrarische bedrijven ontwikkelingsruimte te bieden die nodig is voor de continuïteit van het bedrijf.

De regeling draagt eraan bij dat er geen stalruimte wordt gebouwd die op grond van de Natuurbeschermingswet niet als stalruimte in gebruik mag worden genomen. Voor een initiatiefnemer is dit ook een wenselijke regeling, omdat hiermee de kans op desinvestering tot een minimum wordt beperkt. De regeling brengt geen verandering in de juridische werking van de coördinatiebepalingen (verplichte aanhaking) van de Wabo.

Colofon

Rapport

De heer drs. A. Brouwer
BügelHajema Adviseurs bv

Projectleiding

De heer drs. R.H. Schipper
BügelHajema Adviseurs bv

Projectnummer

268.00.11.33.00



BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort